
Fra: Anne Therese Sortebeckk [<mailto:anne.therese.sortebekk@ffo.no>]

Sendt: mandag 30. oktober 2017 08.59

Til: Anne Marie Slettebø <anne.slettebo@jd.dep.no>

Kopi: Berit Therese Larsen <berit.larsen@ffo.no>; Heidi Sørli-Rogne <heidi.sorlie-rogne@ffo.no>

Emne: Skriftlige innspill til høringsmøte 1.november om endringer i vergemålsloven mv. (taushetsplikt og bevisføring fra oppnevnte verger)

Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO) viser til invitasjon til høringsmøte 1.november om endringer i vergemålsloven mv. (taushetsplikt og bevisføring fra oppnevnte verger).

Som nevnt har dessverre ikke FFO anledning til å delta, men vi gir med dette noen korte kommentarer til forslaget.

FFO støtter i all hovedsak forslagene i høringsnotatet. En person under vergemål må få avgjøre selv om det skal gis samtykke til bevisførsel eller ikke, men vi er enige i at det kan tenkes unntak fra dette, f.eks. i tilfeller hvor det er nødvendig for å forebygge at noen uskyldig blir straffet.

Når personen ikke er i stand til å samtykke, synes det som en god løsning at det er retten som tar stilling til om vergen skal bli løst fra taushetsplikten og dermed om beviset skal føres, med tanke på vergens habilitet. FFO understreker at det må legges avgjørende vekt på hva personen med verge ville ha ønsket i den gitte situasjonen og at retten må i så fall sørge for å få dette belyst på en betryggende måte, herunder med informasjon fra personer som kjenner vedkommende godt, jf. CRRPD art 12, og General Comment til artikkel 12 (CRPD/C/GC/1) avsnitt 21 hvor det fremheves:

«Where, after significant efforts have been made, it is not practicable to determine the will and preferences of an individual, the “best interpretation of will and preferences” must replace the “best interests” determinations. This respects the rights, will and preferences of the individual, in accordance with article 12, paragraph 4. The “best interests” principle is not a safeguard which complies with article 12 in relation to adults. The “will and preferences” paradigm must replace the “best interests” paradigm to ensure that persons with disabilities enjoy the right to legal capacity on an equal basis with others.»

Når det gjelder uttalelsene under overskriften «Personer med verge er fratatt den rettslige handleevnen, mener FFO at henvisningen til CRPD er misvisende da CRPD art 12 legger til grunn at mennesker med nedsatt funksjonsevne har rettslig handleevne på lik linje med andre, på alle livets områder. General Comment til artikkel 12 sier at:

«In most of the State party reports that the Committee has examined so far, the concepts of mental and legal capacity have been conflated so that where a person is considered to have impaired decision-making skills, often because of a cognitive or psychosocial disability, his or her legal capacity to make a particular decision is consequently removed. This is decided simply on the basis of the diagnosis of an impairment (status approach), or where a person makes a decision that is considered to have negative consequences (outcome approach), or where a person’s decision-making skills are considered to be deficient (functional approach). The functional approach attempts to assess mental capacity and deny legal capacity accordingly. It is often based on whether a person can understand the nature and consequences of a decision and/or whether he or she can use or weigh the relevant information.

This approach is flawed for two key reasons: (a) it is discriminatorily applied to people with disabilities; and (b) it presumes to be able to accurately assess the inner-workings of the human mind and, when the

person does not pass the assessment, it then denies him or her a core human right — the right to equal recognition before the law.

In all of those approaches, a person's disability and/or decisionmaking skills are taken as legitimate grounds for denying his or her legal capacity and lowering his or her status as a person before the law. Article 12 does not permit such discriminatory denial of legal capacity, but, rather, requires that support be provided in the exercise of legal capacity.»

Når det er sagt, mener FFO at det slik gjeldende rett er i dag, ikke bør være grunnlag for å frata personer rettslig handleevne i spørsmål om bevisførsel. Dette er av en så personlig art at det bør omfattes av vergemålsloven § 21, fjerde ledd.

Når tingretten etter gjeldende rett treffer beslutning om fratakelse av rettslig handleevne, mener FFO at vergemålsloven må ha taushetsplikt, selv om det dreier seg om informasjon som kan belyse saken, med mindre den det gjelder samtykker. Den enkeltes selvbestemmelsesrett må veie tyngst også i slike tilfeller; det kan ikke gjelde andre regler her enn i andre tilfeller.

Så vidt vi vet skal Norsk Forbund for Utviklingshemmede delta på møtet. De får mange saker om vergemål til sin organisasjon og vi oppfordrer departementet til å legge vekt på deres uttalelser i møtet.

Med vennlig hilsen

Anne Therese Sortebekk

Faglig leder av FFOs rettighetssenter

Telefon direkte: +47 966 22 735

Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO)

www.ffe.no Sentralbord: 23 90 51 50

Følg oss: twitter.com/FFOtweet facebook.com/funksjonshemmede